

УДК 378:001.895]:378.04

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2024.16.314307>

ORCID 0000-0002-2260-971X

ORCID 0000-0002-5844-3520

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК КЛЮЧОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Валентина Онінко,

докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І. Сазанова;
Полтавський державний аграрний університет;

Тетяна Япринець,

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри будівництва та професійної освіти;
Полтавський державний аграрний університет

У статті проаналізовано значення інноваційних підходів для підвищення якості навчання та ефективності освітнього процесу майбутніх фахівців. З'ясовано зміст поняття «готовність майбутнього фахівця до інноваційної освітньої діяльності». Розглянуто компоненти готовності до інновацій, що поєднують знання сучасних технологій і методик викладання, можливості адаптуватися до змін в освітньому середовищі та підходи, які сприяють створенню умов ефективного формування такої готовності під час вивчення курсу «Теорія та методика викладання у закладах вищої освіти», а саме: ознайомлення з інноваційними підходами, етичними аспектами інновацій, формування мотивів та практичних навичок упровадження інновацій, міждисциплінарний підхід, колаборативне навчання, система оцінювання, яка стимулює здобувачів до інноваційного мислення і діяльності, рефлексія і самооцінка, мотивація професійного розвитку, адаптація до змін, стимулювання ініціативності, залучення до інноваційної спільноти, підтримка наставництва і консультування. Визначено стратегії формування готовності, які забезпечують розвиток креативного мислення, колаборації та лідерських якостей майбутніх фахівців. Розглянуто практичні вправи, розробку інтерактивних навчальних матеріалів, пілотних проєктів з упровадження нових методик, створення програм навчальних дисциплін з використанням нових технологій та інформаційно-аналітичних звітів, участь у професійних мережах і конференціях, спрямована на поглиблене розуміння процесів та чинників, які впливають на підготовку майбутніх фахівців до ефективної інноваційної діяльності в галузі освіти.

Проведено висновок стосовно того, що формування готовності до інноваційної освітньої діяльності у майбутніх фахівців у закладах вищої освіти дозволяють студентам отримати практичні навички впровадження освітніх інновацій і готуватися до активного участі у модернізації освітнього процесу, є важливим аспектом сучасної освітньої парадигми професійної підготовки.

Ключові слова: інновації, професійна освіта, готовність майбутніх фахівців, інноваційна освітня діяльність, професійно-педагогічна діяльність, ключова компетентність.

Постановка проблеми. У сучасному світі на початку XXI століття інноваційність стає ключовою характеристикою освітніх систем. Це не лише критерій, а й запорука їхньої конкурентоспроможності і ефективності. Заклади освіти, які активно впроваджують інновації, відкриті для інноваційних підходів у навчанні, дослідженнях та управлінні,

мають змогу більш якісно відповідати на виклики сучасності. Інноваційність в освітньому середовищі означає постійне покращення освітніх програм, використання передових технологій у викладанні та навчанні, створення стимулювального середовища для розвитку творчих та аналітичних здібностей майбутніх фахівців; вона також сприяє науковим дослідженням, які не лише розширюють межі знань, а й підтримують інноваційність освітньої галузі загалом.

Заклади освіти, які успішно інтегрують інноваційні підходи, здатні залучати якісні кадри та науковий потенціал, що сприяє підвищенню їхньої міжнародної репутації та конкурентоспроможності. Відкритість до інновацій в освіті є стратегічним вибором, який забезпечує таким закладам лідерські позиції в глобальному освітньому просторі та сприяє підготовці готових до викликів сучасного світу фахівців. Формування готовності до інноваційної освітньої діяльності у майбутніх фахівців у закладах вищої освіти розглядається важливим аспектом сучасної освітньої парадигми професійної підготовки.

Аналіз джерел і публікацій. Проблематика інноваційної діяльності в сучасній освіті займає центральне місце у наукових дослідженнях багатьох учених як в Україні, так і за кордоном; вони досліджують різні аспекти впровадження новаторських педагогічних підходів, методик та технологій, а також вивчають вплив цих інновацій на освітній процес та суспільство загалом.

Серед українських учених, які вивчають інноваційну діяльність в освіті, варто відзначити І. Галицю, Б. Гречаника, І. Дичківську, Н. Бугу та ін., які зосереджуються на аналізі і впровадженні інновацій у педагогічну практику. Дослідження Д. Алфімова, Ю. Бабанського, Л. Виготського, П. Гальперина, В. Шаталова та ін. відображають різноманітні аспекти інновацій у професійній діяльності.

Феноменологію інновацій в освіті розглянуто в працях О. Пехоти, яка аналізує сприйняття та інтерпретацію інновацій учасниками освітнього процесу (Пехота, 2006); значний внесок у розробку системи підготовки майбутніх педагогів до інноваційних педагогічних технологій зробила І. Дичківська (Дичківська, 2004).

Окремим напрямом наукових досліджень є формування готовності здобувачів освіти до педагогічної діяльності, що детально розглядається в роботах інших учених (В. Гриньова, М. Лук'янова, Н. Мурована та ін.), які аналізують структуру та сутність готовності майбутніх фахівців до використання різних аспектів педагогічної практики, включаючи дослідницьку, мовленнєву та методичну діяльність. Таким чином, інноваційна діяльність у сфері освіти є актуальною темою наукових досліджень, що не лише дозволяє зрозуміти сутність інноваційних процесів, але й сприяє формуванню готовності до впровадження ефективних інноваційних підходів у освітній практиці.

Мета статті – розкрити на основі узагальнення положень теоретичних праць особливості ключових аспектів, стратегій та методів, які сприяють підготовці здобувачів до успішного впровадження інновацій в освіті, формуючи готовність до інноваційної освітньої діяльності як ключову компетентність особистості.

Виклад основного матеріалу. Освітні інновації передбачають упровадження новітніх технологій, сучасних підходів та змін у змісті освіти, методів навчання, що відповідають вимогам сучасного суспільства та ринку праці. Засновуючись на аналізі попередньо охарактеризованих досліджень, можна зробити висновок про те, що інноваційна спрямованість викладача професійної освіти є складною, інтегративною якістю фахівця, яка визначається особливостями його професійно-педагогічної діяльності, зокрема її творчим характером та орієнтацією на дослідницьку роботу. Аналізуючи практичний аспект проблеми, І. Гавриш пропонує викладачів-практиків умовно розподілити на: педагогів-новаторів, які найшвидше сприймають нові ідеї і готові активно їх упроваджувати, проявляючи відкритість до інновацій; розумних реалізаторів – сприймають запропоновані новаторами освітні інновації й успішно їх упроваджують, інтегруючись в колектив із загальним погодженням; поміркованих інноваторів – адаптивно застосовують лише перевірені інновації, які вже здобули визнання більшістю

колег; викладачі-консерватори – ставляться до нововведень обережно, сприймаючи лише ті ідеї, що відповідають традиційним освітнім цінностям (Гавриш, 2008).

Сучасний викладач інноваційної орієнтації має бути готовим до змін та переосмислення власного підходу до професійної діяльності (Kravchenko L., Bilyk N., Onipko V., Plachynda T., Zavitrenko, 2021; Оніпко, Япринець, Антонець, 2023). Швидкість розвитку знань і технологій вимагає від нього постійного вдосконалення і переходу від підтримуючої парадигми освіти до інноваційної, де ключовими компетентностями є готовність до інноваційної діяльності та здатність до дослідницької роботи. Фахівці інноваційного спрямування володіють відповідною стратегією і тактикою, методами вирішення творчих завдань (Оніпко, Голуб, 2023). Розвиток певних особистісних та професійних компетентностей у майбутніх фахівців має ґрунтуватися на співробітництві, яке містить усебічне врахування «суб'єктних відносин» в освітньому процесі, що перетворює здобувачів на співтворців і співучасників навчання; фасилітації (Кравченко, Оніпко, 2023), що заснована на довірі до учасників освітнього процесу, упевненості в їхніх освітніх можливостях, емпатійному розумінні та сприйнятті їхніх внутрішніх станів і переконань; діалогізмі як умінні слухати кожного здобувача, цікавитися його думкою, підтримувати взаєморозуміння і співтворчість у освітньому процесі; педагогічній позиції – активному творчому самовираженні фахівця, що дозволяє йому виступати перед здобувачами як особистість із власною точкою зору та відкритістю висловлювати внутрішні почуття і емоції (Бартків, 2010, с. 53).

Неготовність майбутніх викладачів до інновацій вчені рекомендують долати через такі кроки: осмислення педагогічної позиції (розуміння власного місця і значення у сучасній освіті); набуття нових умінь (формулювання освітніх цілей, досягнення та переосмислення їх під час навчання); прогнозування труднощів (унікнення однозначного розуміння дій та їх наслідків, що дозволяє адаптуватися до змін у навчальному процесі; створення підтримувальної атмосфери (забезпечення підтримки для всіх учасників процесу освіти) (Пехота, 2006, с. 67).

Саме тому інноваційність освіти не обмежується лише обсягом фактичних знань викладачів, а залежить від їхнього особистісного розвитку, індивідуальних здібностей, пізнавальної активності, наявності творчого і критичного мислення, самостійності та відповідальності, особистісної зрілості і готовності до постійного самовдосконалення, а також від рівня оволодіння ключовими та фаховими компетентностями. Фахівці, які володіють цими якостями, здатні не лише передавати знання, а й стимулювати здобувачів до активного навчання, розвитку і самореалізації. Таке бачення сприяє вдосконаленню освітнього процесу, виробленню критичного мислення та готовності до вирішення складних завдань, що вимагають нестандартного підходу. Розглянемо поняття «готовність майбутнього викладача до освітніх інновацій у професійній діяльності». Однією з ключових компетентностей інноваційного майбутнього викладача є його готовність до інноваційної науково-педагогічної діяльності, яка дозволяє йому максимально використовувати свої можливості та розкривати творчий потенціал. Згідно з аналізом наукових джерел (К. Дурай-Новакова, А. Линенко та ін.), готовність викладача до інноваційної професійної діяльності визначається усвідомленням необхідності і бажання упроваджувати педагогічні інновації у свою професійну діяльність (Сімко, 2019); інформованістю щодо новітніх педагогічних технологій та ознайомленістю з інноваційними методиками роботи викладачів; орієнтацією на створення власних творчих завдань для здобувачів, розробленням методик навчання та виховання; майстерністю володіння практико-зорієнтованими навичками засвоєння наявних освітніх інновацій та розробленням нових (Дичківська, 2004). Ці ознаки вказують на глибоке розуміння викладачем важливості інновацій у освітньому процесі, його здатність до активного застосування сучасних освітніх підходів і технологій удосконалення освітнього процесу.

Готовність майбутнього фахівця до інновацій у професійно-педагогічній діяльності можна розглядати як особистісну характеристику, що виявляє внутрішню «рушійну силу»

та визначає специфічну інноваційну позицію педагога в освітньому процесі. В контексті інноваційності професійно-педагогічної діяльності важливою розглянемо як загальнотеоретичну, так і практичну підготовку майбутнього фахівця. Готовність майбутнього викладача закладу вищої освіти до освітньо-інноваційної діяльності визначається такими властивостями особистості: розвинена система творчої уяви і критичного мислення, що дозволяє генерувати нові ідеї та підходи до освітнього процесу; наявність фундаментальних знань у сфері професійно-педагогічної діяльності, що розкривають сутність та структурні компоненти освітнього процесу; система науково-педагогічних знань про методи, форми та засоби створення і впровадження інновацій у професійній діяльності. Головною характеристикою майбутнього фахівця є його самосвідомість як основа існування викладача, що дозволяє йому усвідомлено, самостійно та відповідально обирати тип діяльності, конкретну роль у професійному середовищі, формулювати особисті цілі та шляхи їх досягнення. Такий підхід сприяє не лише ефективному впровадженню інновацій, а й створенню умов для постійного самовдосконалення та розвитку кожного здобувача вищої освіти як професіонала.

Теоретичні підходи до формування готовності майбутніх викладачів закладів професійної освіти до інноваційної діяльності передбачають: інтеграцію інновацій у навчальні програми (актуальність знань: сучасний світ швидко змінюється, потреби ринку праці змінюються разом із ним, саме тому навчальні програми мають відповідати поточним вимогам і найновішим технологіям, методам та підходам); підготовку до майбутньої кар'єри (інноваційні підходи допомагають здобувачам отримати практичні навички і знання, які є ключовими для їхнього успіху в майбутній професійній діяльності); стимулювання творчості та критичного мислення (інноваційні методи викладання сприяють розвитку творчого мислення здобувачів, їх здатності до критичного аналізу та розв'язання складних завдань); підтримку досліджень та розвиток нових знань (інноваційні підходи стимулюють наукові дослідження і розвиток нових областей знань, що є важливим для зміцнення позицій закладу освіти в глобальному науковому співтоваристві).

Інтеграція інновацій у навчальні програми вимагає від закладів освіти гнучкості, відкритості до новацій та готовності до постійного оновлення програм для забезпечення відповідності сучасним нормативам і викликам, упровадження проєктного навчання, кейс-методик, мультимедійних технологій та ін.; це стимулює розвиток критичного мислення та творчих здібностей здобувачів, уміння критично оцінювати інформацію, розробляти альтернативні рішення та вносити новаторські пропозиції у своїй галузі; самостійність та ініціативу; залучення до наукових досліджень та інноваційних проєктів, що дозволить їм здобувати практичний досвід і реалізувати власні ідеї. Майбутніх фахівців готують до впровадження змін на основі: знань про стратегії впровадження інновацій у галузі, розвиток інноваційного освітнього середовища шляхом створення умов для активного обміну ідеями та співпраці між здобувачами, викладачами та зовнішніми стейкхолдерами. Загальна ідея міститься в тому, щоб підготувати майбутніх фахівців до ефективного впровадження інновацій у своїй професійно-педагогічній діяльності, розвиваючи їхні здібності креативного мислення, критичного аналізу та самостійності.

Наприклад, формування готовності майбутніх фахівців третього (освітньо-наукового) рівня до інноваційної освітньої діяльності під час вивчення курсу «Теорія та методика викладання у закладах вищої освіти» у Полтавському державному аграрному університеті здійснюється з урахуванням таких стратегій: ознайомлення з інноваційними підходами, адаптація до змін (здобувачі отримують уявлення про сучасні тенденції в галузі, ознайомлюються з новітніми методиками викладання та інноваційними технологіями, які використовуються в сучасних закладах вищої освіти; практичні навички впровадження інновацій (відпрацьовуються навички розроблення та впровадження освітніх інноваційних проєктів, це може включати створення нових навчальних дисциплін, методичних матеріалів, використання онлайн-ресурсів тощо); колаборативне навчання (навчання співпраці та комунікації у групах для спільного розв'язання завдань і

створення інноваційних освітніх продуктів); оцінка і зворотний зв'язок, рефлексія і самооцінка (під час вивчення навчальної дисципліни забезпечується система оцінювання, яка стимулює здобувачів до інноваційного мислення і діяльності, що дозволяє їм покращувати свої ідеї та проекти, відбувається заохочення їх до самооцінки щодо процесу навчання і розвитку як новаторів в освіті); міждисциплінарний підхід (долучення елементів міждисциплінарного навчання для збагачення та розширення компетентностей здобувачів); професійний розвиток (участь у майстер-класах, семінарах та конференціях, де представлені сучасні підходи до викладання та навчання); стимулювання ініціативності (конкурси інноваційних проектів або програми підтримки стартапів у освітній сфері); етичні аспекти інновацій (усвідомлення здобувачами етичних аспектів використання та впровадження інновацій у освітній процес, що включає моральні та етичні виклики, які можуть виникати при впровадженні нових технологій чи підходів); залучення до інноваційної спільноти (обмін ідеями, отримання підтримки та інспірації від інших учасників освітніх інновацій). Ці стратегії, на нашу думку, сприяють створенню умови для ефективного формування готовності майбутніх фахівців до інноваційної освітньої діяльності під час вивчення навчальної дисципліни Теорія та методика викладання у закладах вищої освіти.

Формування практичних навичок упровадження освітніх інновацій передбачає конкретні дії та вміння, необхідні для успішного розвитку та впровадження нововведень у освітній процес передбачають: визначення потреби та можливості впровадження інновацій в освітній процес (оцінка поточних практик, ідентифікація проблемних моментів і можливостей для поліпшення існуючого стану); здатність розробити чітку і зрозумілу концепцію інновації (визначену мету, цілі, методи й очікувані результати) та узгодження концепції з потребами здобувачів, викладачів і адміністрації закладу; здатність створювати освітні матеріали і ресурси, які підтримують упровадження інноваційних підходів (цифрові ресурси, онлайн-курси, інтерактивні платформи тощо); тестування інновацій на практиці, а також здатність адаптувати їх на основі отриманих результатів і зворотного зв'язку для вдосконалення інноваційних проектів і забезпечення їх ефективності; оцінка результатів упровадження інновацій і вчасне внесення корективів для поліпшення їх ефективності та відповідності цілям. Ці практичні складники компетентності допоможуть здобувачам не лише розуміти теоретичні аспекти інновацій в освіті, але й активно займатися їхнім впровадженням і розвитком в освітньому середовищі закладу.

Наведемо кілька прикладів формування практичних навичок упровадження освітніх інновацій: розробка інтерактивних навчальних матеріалів (здобувачі можуть створити інтерактивні онлайн-дисципліни або навчальні модулі з використанням сучасних технологій, наприклад, це може бути розробка відеозанять з використанням мультимедійних ефектів або інтерактивних вправ); пілотні проекти з впровадження нових методик (можна організувати такі проекти, наприклад, пробуючи змішане навчання або активне навчання та збирати дані про ефективність таких методик); використання нових технологій, наприклад, штучного інтелекту для персоналізації освітнього процесу або мобільних додатків для зручного доступу до матеріалів; створення інформаційно-аналітичних звітів, які демонструють вплив упровадження інновацій на якість освіти, що дозволить здобувачам критично оцінювати результати та надавати рекомендації для подальших поліпшень; участь у професійних мережах і конференціях, тощо. Ці приклади ілюструють конкретні дії та проекти, які дозволяють здобувачам отримати практичні навички впровадження освітніх інновацій і готуватися до активної участі в модернізації освітнього процесу.

Висновки. Отже, сучасний стан підготовки майбутніх фахівців до інновацій у професійно-педагогічній діяльності пов'язаний із швидкоплинністю трансформаційних процесів в освіті – в умовах євроінтеграції та підвищенням вимог до компетентності викладача. Ринок освітніх послуг вимагає від закладів вищої освіти підготовки високоосвічених фахівців, здатних до інноватизації та модернізації освітнього процесу.

Дослідження переконує, що дисципліна «Теорія та методика викладання у закладах вищої освіти» у формуванні готовності майбутніх фахівців до інноваційної освітньої діяльності. Програма навчання, зорієнтована на інноваційні стратегії викладання, сприяє розвиткові творчого мислення, критичного аналізу та здатності до самостійної дослідницької

роботи здобувачів; особливої уваги надано формуванню у майбутніх викладачів готовності до сприйняття інновацій, що забезпечить їхнє успішне впровадження в практику освітнього процесу.

Завдяки вивченню навчальної дисципліни здобувачі отримують необхідні знання і вміння для ефективної професійно-педагогічної діяльності в умовах сучасної освіти, де інновації є ключовим елементом успішності освітніх закладів. Важливою ознакою такої підготовки майбутніх фахівців є інтеграція практичних аспектів вивчення з теоретичними знаннями, що сприяє формуванню ключових компетентностей, необхідних для професійного росту майбутніх педагогів; це дозволяє забезпечити високу якість формування готовності до освітньої інноваційної діяльності у майбутніх викладачів на основі набутих практичних навичок упровадження освітніх інновацій та прагнення до активної участі в модернізації освітнього процесу, що розглядаємо важливим аспектом сучасної освітньої парадигми професійної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

- Бартків, О. (2010). Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 1, 52-58.
- Гавриш, І. В. (2006). *Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Луганськ.
- Гуров, В. (2008). Інноваційна діяльність педагога. *Додаткова освіта і виховання*, 2, 9-15.
- Дичківська, І. М. (2004). *Інноваційні педагогічні технології*: навч. посіб. Київ: Академвидав.
- Кравченко, Л., Оніпко, В. (2023). Сучасні концепції підготовки викладачів професійної освіти: педагогічна підтримка та фасилітація. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта*, 14, 9-18. Взято з <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1721332d-cb4d-41b2-8a45-6d6f7ce3fe43/content>
- Оніпко, В. В., Голуб, А. О. (2023). Особливості підготовки майбутніх викладачів професійної освіти до інноваційної діяльності у закладах професійної освіти аграрного профілю. В кн. *Новітні технології в агроінженерії: проблеми та перспективи впровадження: матеріали III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.* (с. 60-63). Полтава: ПДАУ. Взято з <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1721332d-cb4d-41b2-8a45-6d6f7ce3fe43/content>.
- Оніпко, В., Япринець, Т., Антоненко, А. (2023). Загальнокультурна ключова компетентність як основа підготовки майбутніх фахів. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта*, 14, 81-88. Взято з <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23253>.
- Пехота, О. М. (2006). *Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя*. Миколаїв: Ліон.
- Сімко, Р. (2019). Поняття готовності до професійної діяльності на сучасному етапі розвитку психологічної науки. *Проблеми сучасної психології*, 13. DOI: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-13.%p>.
- Kravchenko, L., Bilyk, N., Onipko, V., Plachynda, T., Zavitrenko, A. (2021). Professional Mobility of the Manager of a Secondary Education Institution as the Basis of His or Her Self-Development. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13 (1), 417-430. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/379>.

REFERENCES

- Bartkiv, O. (2010). Hotovnist pedahoha do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Readiness of the teacher for innovative professional activity]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia [Problems of modern teacher training]*, 1, 52-58 [in Ukrainian].
- Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative pedagogical technologies]*: navch. posib. Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
- Havrysh, I. V. (2006). *Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi diialnosti [Theoretical and methodological bases of formation of*

- readiness of future teachers for innovative activities*]. (Extended abstract of PhD diss.). Luhansk [in Ukrainian].
- Hurov, V. (2008). Innovatsiina diialnist pedahoha [Innovative activity of the teacher]. *Dodatkova osvita i vykhovannia [Additional education and upbringing]*, 2, 9-15 [in Ukrainian].
- Kravchenko, L., Bilyk, N., Onipko, V., Plachynda, T., & Zavitrenko, A. (2021). Professional Mobility of the Manager of a Secondary Education Institution as the Basis of His or Her Self-Development. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13 (1), 417-430. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/379>
- Kravchenko, L., & Onipko, V. (2023). Suchasni kontseptsii pidhotovky vykladachiv profesiinoi osvity: pedahohichna pidtrymka ta fasylytatsiia [Modern concepts of professional education teacher training: pedagogical support and facilitation]. *Ukrainian professional education = Ukrainska profesiina osvita*, 14, 9-18. Retrieved from <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1721332d-cb4d-41b2-8a45-6d6f7ce3fe43/content> [in Ukrainian].
- Onipko, V. V., & Holub, A. O. (2023). Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh vykladachiv profesiinoi osvity do innovatsiinoi diialnosti u zakladakh profesiinoi osvity ahrarnoho profilu [Peculiarities of training future teachers of vocational education for innovative activities in institutions of vocational education of an agrarian profile]. In *Novitni tekhnologii v ahroinzhenerii: problemy ta perspektyvy vprovadzhennia [Latest technologies in agricultural engineering: problems and prospects of implementation]*: materialy III Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf. (pp. 60-63). Poltava: PDAU. Retrieved from <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1721332d-cb4d-41b2-8a45-6d6f7ce3fe43/content> [in Ukrainian].
- Onipko, V., Yaprynets, T., & Antonets, A. (2023). Zahalnokulturna kliuchova kompetentnist yak osnova pidhotovky maibutnikh fakhiv [Cross-cultural key competence as a basis for training future professions]. *Ukrainian professional education = Ukrainska profesiina osvita*, 14, 81-88. Retrieved from <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23253> [in Ukrainian].
- Pekhota, O. M. (2006). *Osobystisno oriientovane navchannia: pidhotovka vchytelia [Personally oriented learning: teacher training]*. Mykolaiv: Ilion [in Ukrainian].
- Simko, R. (2019). Poniattia hotovnosti do profesiinoi diialnosti na suchasnomu etapi rozvytku psykholohichnoi nauky [The concept of readiness for professional activity at the current stage of the development of psychological science]. *Problemy suchasnoi psykholohii [Personally oriented learning: teacher training]*, 13. DOI: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-13.%p> [in Ukrainian].

FORMATION OF READINESS FOR INNOVATIVE EDUCATIONAL ACTIVITIES AS A KEY COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS

Valentyna Onipko,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Agriculture and Agrochemistry named after V. I. Sazanov;
Poltava State Agrarian University;

Tetiana Yaprynets,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Civil Engineering and Professional Education;
Poltava State Agrarian University

The article analyses the importance of innovative approaches for improving the quality of education and the efficiency of the educational process of future specialists. The content of the category «readiness of a future specialist for innovative educational activities» is clarified. The components of readiness for innovation, which combine knowledge of modern technologies and

teaching methods, the ability to adapt to changes in the educational environment and approaches that contribute to the creation of conditions for the effective formation of such readiness in the course «Theory and Methods of Teaching in Higher Education Institutions» are considered. They are the following: familiarization with innovative approaches, ethical aspects of innovation, formation of motives and practical skills for implementing innovations, interdisciplinary approach, collaborative learning, an assessment system that encourages students to think and act innovatively, reflect and self-evaluate, motivate professional development, adapt to change, stimulate initiative, engage in an innovative community, and support mentoring and counseling. The paper identifies strategies for building readiness that ensure the development of creative thinking, collaboration, and leadership skills of future professionals. Practical exercises, the development of interactive learning materials, pilot projects for the introduction of new methods, the creation of curricula using modern technologies and information and analytical reports, participation in professional networks and conferences aimed at an in-depth understanding of the processes and factors that influence the preparation of future professionals for efficient innovation in education are considered.

It is concluded that the formation of readiness for innovative educational activities in future specialists at higher educational institutions allows students to acquire practical skills in the implementation of educational innovations and prepare for active participation in the modernization of the educational process, which is an important aspect of the modern educational paradigm of professional training.

Keywords: *innovation, vocational education, readiness of future specialists, innovative educational activity, professional and pedagogical activity, key competence.*

Надійшла до редакції 10.05.2024 р.